

ДӘРІС №9.

*САБАҚТЫҢ ТАҚЫРЫБЫ. БЕТТІК –
АКТИВТІЛІК ЗАТТАР.*

СОРБЦИОНДЫҚ ҚҰБЫЛЫСТАР.

БЕТТІК-АКТИВТІ ЗАТТАР ДЕП ЕРІТУ
КЕЗІНДЕГІ БЕТТІК КЕРІЛҮДІҢ ТӨМЕНДЕУІНЕ
ӘКЕЛЕТІН ЗАТТАРДЫ АЙТАМЫЗ. АЛ ЕГЕР
ЕРІТІНДІНІҢ БЕТТІК КЕРІЛУ ЖОҒАРЛАСА,
БЕТТІК-ИНАКТИВТІ ЗАТТАР ДЕП АТАЛАДЫ.

◎ *Адсорбция* - екі фазаның жанасу шегіндегі заттар концентрациясының өздігінен өзгеруі немесе әдетте біреуі қатты зат болып келетін екі фазаның жанасу шегіндегі беткі қабатта бір фаза концентрациясының жоғарылауы.

Адсорбция шамасы екі амалмен табылады:

А-беттік қабаттағы
заттың санын
анықтайды

Г-беттік қабаттағы
компоненттің көлем
фазасының беттік
қатынасын
анықтайды

Адсорбцияны екі түрге бөлеміз:

*Физикалық
адсорбция*

*Химиялық
адсорбция*

Физикалық адсорбция

- Өзара молекулалық Ван-дер-Ваальс күштерімен түсіндіріледі

Химиялық адсорбция

- Адсорбент бетіндегі адсорбат молекулаларының өзара химиялық әсерлесуінде пайда болады

СОРБЦИЯ-ФАЗА
АРАСЫНДАҒЫ БЕТТІҢ
НЕМЕСЕ ФАЗА
АРАСЫНДАҒЫ КӨЛЕМНІҢ
КОНЦЕНТРАЦИЯ ӨЗГЕРІСІ

Өзіне басқаны
сіңіруші затты
— *сорбент*

ал оған
сіңірілетін
затты-
сорбтив

Сорбцияға кері
құбылыс
десорбция деп
аталады

Мұнда да
сіңіруші
затты-
адсорбент

ал сіңірілетін
затты
адсорбтив деп
атайды

Сорбент пен сорбтив
бөлшектерінің табиғаты
мен өзара әрекеттесу
сипатына орай, сорбция
құбылысы

физикалық

ХИМИЯЛЫҚ

Физикалық

- Әлсіз және қайтымды. Ол тек молекулааралық, яғни ван-дер-ваальстік күш әсерімен жүзеге асады.

Химиялық

- Ал химиялық сорбцияны көбіне хемосорбция деп те айтады және ол қайтымсыз, өйткені ол артық не бос валенттілік арқылы іске асады.